

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за академичната длъжност "доцент" по професионалното направление 4.2. Химически науки (Процеси и апарати в химичната и биохимичната технология), за нуждите на лаборатория "Инженерно-химична системотехника" в Института по инженерна химия - БАН
обявен в ДВ бр. 96 от 02.12.2022 г.

с кандидат гл. ас. д-р Петя Георгиева Попова-Крумова

Изготвил становището: проф. д-р инж. Коста Петров Бошнаков

1. Обща характеристика на научно-изследователската и научно-приложната дейност на кандидата. Научно-изследователската работа на гл.ас.д-р Петя Попова-Крумова е свързана с теоретично и експериментално изследване, математическо моделиране и оптимизация на процеси, протичащи в абсорбционни апарати с пълнеж, колонни химични реактори и дестилационни колони.

Гл.ас.д-р Петя Попова-Крумова е участвала в два проекта финансирали от Фонд научни изследвания, в четири проекта по линия на междуакадемичното сътрудничество между Българска академия на науките и университети в Израел, в един проект финансиран от „Оперативна програма развитие на човешките ресурси 2007-2013“ на Европейския съюз и един по двустранно сътрудничество Русия-България. Гл.ас.д-р Петя Попова-Крумова ръководи един проект финансиран от ФНИ-МОН, конкурс „Млади учени – 2011 и един проект финансирана само от бюджетната субсидия на БАН.

Кандидатът има участие в два полезни модела: Колонен апарат за интензивно масопренасяне в трифазни системи и Колонен реактор за провеждане на химични процеси и три патента: Метод и апарат за абсорбция на газове, Апарат и метод за очистване на газове от серен диоксид и Апарат за абсорбция на средно и силно разтворими газове. Полезните модели и патентите са защитени с документи, издадени по надлежния ред.

Гл.ас.д-р Петя Попова-Крумова е наградена със Златен медал за представяне на разработките „Абсорбционно-адсорбционен апарат и метод за очистване на газове от серен диоксид“, X национално изложение „Изобретения, трансфер, иновации“-ИТИ‘2017.

2. Основни научни и научно-приложни приноси. За участие в конкурса са представени 18 научни труда, от които с номера 6 и 8 съгласно Списъка на публикациите са публикувани монографии от авторски колектив с участие на гл.ас.д-р Петя Попова-Крумова. В качеството на хабилитационен труд са представени осем научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. Публикациите са с номера 4, 5, 11, 12, 14, 15, 16 и 17 съгласно Списъка на публикациите. От тях една, с номер 15 е в квартил Q1, една с номер 12 – в квартил Q2, четири с номера 4, 5, 11, 14 – в квартил Q4 и две с номера 16, 17 са в просидинги на конференции с SJR.

В представените за участие в конкурса научни трудове се съдържат следните по-важни научни, научно-приложни и приложни приноси:

- 1.За газо-течностна противоточна абсорбционната колона с пълнеж, е предложен подход за оценка на дебелината на течния слой и повърхностната му скорост по височина на стената.
- 2.За индустриална дестилационна колона са изследвани ефективността на разделяне на сместа, динамиката на образуване на неравномерно температурно поле по напречното сечение на колоната и разпределението на локалните скорости на потока течност на изхода на пълнежа.
- 3.Представен е подход за моделиране, с модели от конвективен тип, на индустриални абсорбционни процеси в правоточни абсорбционни колони за силно и слабо разтворими газове. Получени са параметрите на модела, свързани с радиалната неравномерност на скоростта в газовата и течната фаза.
- 4.Направен е теоретичен анализ на процесите за пречистване на газове с ниско съдържание на SO_2 в топлоелектрически централи. Предложен е нов подход за качествен анализ (конвективно-дифузионен модел) и количествено описание (модел на средната концентрация) на абсорбционните процеси в колонни апарати.
- 5.За процес на пречистване на отпадъчни газове от SO_2 , който се реализира в три-зонова абсорбционна колона с двуфазен абсорбент ($\text{CaCO}_3/\text{H}_2\text{O}$) е представен математичен модел и е предложен алгоритъм за решаването му.
- 6.За качествен анализ на процесите на очистване на газ от SO_2 в правотоков абсорбционен апарат и идентифициране на механизма на процеса е използван конвективно-дифузионния модел, като за качествен анализ е представен моделът на средната концентрация.
- 7.Математичен модел по средна концентрация е приложен за количествено описание на физическа и химическа абсорбция в колонни апарати. Предложени са методи за решаване на модела и идентифициране на параметрите му
- 8.Направен е теоретичен анализ на едновременно протичащите процеси на масо- и топлообмен в колонни реактори и са представени описващи ги математични модели. Теоретично е изследван ефекта на радиалната неравномерност на разпределението на скоростта на газа и са предложени математични модели по средни стойности по скоростта на газа и температурата.
- 9.Направен е теоретичен анализ на процеса на отстраняване на SO_2 от отпадъчните газове от топлоцентралите с помощта на двуфазен адсорбент ($\text{CaCO}_3/\text{H}_2\text{O}$), изводът от който е, че на практикът процесът е физическа абсорбция.
- 10.Представен е кинетичен модел на процеса на биотрансформация на глицерол от *Klebsiella oxytoca* и е предложен йерархичен подход за оценка на параметрите му.
- 11.За настройка на някои от разглежданите математични модели е предложен и приложен йерархичен подход за оценка на параметрите в математичния модел, при който се използва полиномиална апроксимация на експерименталните данни, като получените приблизителни оценки на параметрите се използват като начални условия за следваща стъпка в процедурата за оценка.
- 12.Направен е теоретичен анализ на абсорбцията на SO_2 с алкални абсорбенти в колони с пълнеж в случаите на едно- и двуфазни абсорбенти. За абсорбцията на газ в колонни апарати се използва дифузионен тип модел и модел на средната концентрация.

3. Отражение на научните публикации на кандидата в българската и чуждестранната литература. В документите за участие в конкурса е представен списък с 41 цитата на научни трудове, с участието на гл.ас.д-р Петя Попова-Крумова. Отговарящи на изискването цитиранията да са в научни издания, реферириани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, или в монографии и колективни томове са 32 цитата.

4. Критични бележки и препоръки. В представените документи за участие в конкурса забелязах следните пропуски: (1) Има разминаване в номерациите на научните трудове във файловете Abstract_Articles и Spisuk_Publikacii; (2) Заглавията на публикации с номера 7 и 8 във файла Abstract_Articles и с номера 9 и 10 в Spisuk_Publikacii не съответстват на заглавията на представените публикации.

5. Лични впечатления на рецензента за кандидата. Не познавам гл.ас.д-р Петя Попова-Крумова

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Гл.ас. д-р Петя Попова-Крумова участва в конкурса с 18 научни труда, от които две монографии и една глава от книга, с два полезни модела и три патента. Забелязани са 32 цитата в научни издания, реферириани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, или в монографии и колективни томове. Участвала е в разработването на осем проекта и е ръководила други два.

Таблица 1

Група от показатели	Съдържание	Минимални изисквани точки	Постигнати точки от гл.ас. д-р Петя Попова-Крумова
A	1.Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор"	50	50
B	4.Хабилитационен труд - научни публикации в издания, които са реферириани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus)	100	113
Г	5.Публикувана монография, която не е представена като основен хабилитационен труд		2x30=60
	7. Научна публикация в издания, които са реферириани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus), извън хабилитационния труд		2x12=24
	8. Публикувана глава от книга или колективна монография		1x15=15
	9. Изобретение, патент или полезен модел, за което е издаден защитен документ по надлежния ред		5x25=125
	Сума от показатели от 5-10	220	224
D	11. Цитирания в научни издания, реферириани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, или в монографии и колективни томове		32x2=64
	Точките в показател 11	60	64
	Общ брой точки	430	451

В Таблица 1 е показано изпълнението от гл.ас.д-р Петя Попова-Крумова на минималните изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“ в БАН за професионалното направление 4.2 Химически науки.

По групата от показатели А кандидатът е изпълнил минималните изисквани точки, а по групата от показатели В, Г и Д минималните изисквани точки са преизпълнени, което се отнася и за общия брой точки.

По отношение на за изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ИИХ-БАН по критерий 1 – изискванията са изпълнени, по критерии от 2-7 минималните изисквания са превишени. Единствено изключение прави критерий 8 - Препоръчителен Хирш индекс не по-малък от 4. Н индексът на кандидата е 3, но считам, че това може да бъде компенсирано от преизпълнението от кандидата на изискванията по критерии от 2-7.

Гл.ас. д-р Петя Попова-Крумова удовлетворени са всички изисквания на ЗРАСРБ, Правилника за прилагането му, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в БАН, както и изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ИИХ-БАН с едно изключение – критерий 8. Оценката ми за цялостната дейност на кандидата е положителна.

Всичко изложено в становището ми дава основание да предложа гл. ас. д-р Петя Георгиева Попова-Крумова да заеме академичната длъжност „доцент“ в професионалното направление 4.2. Химически науки (Процеси и апарати в химичната и биохимичната технология) към Института по инженерна химия - Българска академия на науките.

Дата: 14.03.2023г.

Изготвил становището:

/проф. д-р инж. Коста Бончаков/

